

Sociale Køberforeninger.

Foredrag holdt af Frk. cand. polit. Elna Dahlberg.

(Fortsat)

Køberforeningen i Schweiz, der er stiftet kort efter Køberforeningen i Frankrig, ogsaa efter Tilskyndelse af Madame Jean Brunhes, arbejder efter ganske tilsvarende Principper som den franske. Det er dog værd at lægge Mærke til, at man ikke her særlig har kastet sig over Damekonfektionen, men er begyndt med *Chokoladefabrikationen*, der er af saa stor *Nationalbetydning* for Landet. Maaske varer det ikke længe, inden vi helt heroppe vil træffe Spor af denne Forenings Virksomhed. Foreningen mener nemlig, at Mærker er endnu bedre end hvide Lister. Ved Kongressen i Fjor fremviste de et smukt udarbejdet Mærke, og udtalte Haabet om i nærmeste Fremtid at faa Sagen ordnet saaledes, at alle de Fabrikker, der nu staar opført paa hvide Lister, faar Ret til at forsyne deres Chocolader med det decorative lille Mærke. Saaledes kan vi faa at vide om vi særlig bør give Cailler, Suchard eller Lindt eller maaske andre Firmaer vor Søgning.

Den yngste Forening er den tyske. Den blev stiftet i Aaret 1907, efter at der i Berlin havde været afholdt den berømte Udstilling af tysk Hjemmearbejde under Keiserindens Protektion. Ved denne Udstilling fik man Øjnene op for de ligefrem *grufulde Lønningsforhold*, der herskede særlig indenfor Damekonfektionen. Man siger, at Udstillingen, der i Modsætning til vor egen Udstilling, som jeg begyndte med at omtale, var meget besøgt, ligefrem vakte Forfærdelse hos de højere Samfundsklasser. Et Udslag heraf var Foreningens Stiftelse. Foreningen virker efter de samme Principper som den franske Forening, gennem hvide Lister og i det hele taget gennem Oplysning om de eksisterende Forhold.

Forinden vi forlader de udenlandske Foreninger, skal vi nævne de Spørgsmaal, der særlig blev behandlet paa Kongressen. *Første Dag* behandledes 1) Overarbejde, 2) Butiksforhold og 3) Pigeamre. *Anden Dag:* Køberforeningens Virkemidler, Mærker, hvide Lister og Enquêter. —

Tredie Dag: Køberens Rettigheder og Pligter. *Fjerde Dag:* Hjemmearbejdet. Af disse Forhandlinger skal jeg kun beskæftige mig lidt nærmere med dem vedrørende Hjemmearbejde. Dog maa jeg henlede Opmærksomheden paa, at Forhandlingen om Butiksforhold førte til Vedtagelse af en Resolution, der gaar ud paa, at Køberforeningerne i de Lande, hvor der ikke alt er gennemført Lov om Siddepladser for Ekspeditricer, skal agitere for en saadan Løvs Gennemførelse. Jeg nævner særlig denne Resolution, fordi et saadant Lovforslag forelaa i Tinget forrige Vinter, men i sidste Øjeblik blev forkastet.

Ved Forhandlingerne om Hjemmearbejdere, særlig Hjemmesyerskerne, var alle enige om, at Hjemmearbejdernes Kaar er utilladelig slette, og at Samfundet bør finde Midler til at bedre Forholdene, navnlig Lønnen. Men derved blev man ikke staaende. — Fra omtrent hvert Land blev der bragt Midler i Forslag til Forbedring af Kaarene, Midler, som alle mere eller mindre var prøvede i Hjemlandet, og som alle giver Anledning til Eftertanke.

Med det mest radikale Middel mødte som sædvanlig Amerikanerne, idet disse — som allerede tidligere nævnt — helt vil afskaffe Hjemmearbejde. Mere gennemførligt var en Englænders Forslag, der gaar ud paa, at Lovgivningsmagten — saaledes som alt sket i Australien — skal indføre Lønningsnævn med Myndighed til at fastsætte en *Minimalløn (Akkord eller Timeløn)* for Arbejdere, beskæftigede som Herre- og Dameskræddere.

Et saadant Lovforslag maa sikkert kunne blive af stor Betydning, hvis Fabrikinspektionen er stærk nok til at sørge for, at Loven bliver overholdt; saaledes vilde den værste Sulteløn kunne undgaas. En saadan Lov betegnes imidlertid her i Evropa som en Omvæltning i den sociale Lovgivning, der ikke tidligere har blandet sig i Lønforholdene. Dog er et saadant Lovforslag i England bleven til Lov i dette Efteraar og træder i Kraft Aar 1910.